

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

— «Պ. բժիշկ, պիտի ամուսնանանք և եկած ենք նախապէս բժշկական քննութեան ենթարկուելու»:

Երիտասարդներ են, կամ օրիորդներ, առանձին կամ իրենց խօսեցեալին հետ, որոնք ամուսնանալէ առաջ կ'ուզեն իրենց առողջութիւնը հաստատող վկայագիր մը ստանալ: Փամանակէ մը ի վեր դիմումները աւելի յաճախադէպ դարձած են և մենք մասնաւոր գոհունակութեամբ կ'արձանագրենք ժողովրդի լայն խաւերուն մէջ այս այնքան կենսական սովորութեան տարածման: Մանաւանդ որ ամուսնութեան թեկնածուները, ինքնաբերաբար, առանց որեւէ պարտադրութեան, կը դիմեն վկայագիր ձեռք բերելու համար:

Այլևս կարելի չէ ժխտել որ մարդկութեան առողջութիւնն ու կենսունակութիւնը հիմէն քանդող հիւանդութիւնները — սիֆիլիս, ջերմամիզութիւն, թոքախտ, ալքոլամոլութիւն, ջղային և ընտանեկան ժառանգական կարգ մը ախտեր — նոյնքան ծաւալած են մեր, որքան ուրիշ ժողովուրդներու մէջ: Պատերազմէն առաջ թերևս ներելի էր պատրանքներ ունենալ այս մասին. սակայն ներկայիս դառն իրականութիւն է: Վերջին տասնեակ մը տարիներու ընթացքին ծաւալած հիւանդութիւնները ոչ միայն խախտեցին ներկայ սերունդի մեծամասնութեան կաղմը, այլ և կը սպառնան ապագայ սերունդի գոյութեան:

Քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ երկար ատենէ ի վեր կը խորհին մարդկային ցեղը ազնուացնելու միջոցներուն վրայ:

Հին օրերուն, Սպարտացիները գետը կը նետէին և կը խեղդէին տխեղծ ու հիւանդ երեխաները: Ամերիկայի և Չուիցերիոյ մէջ կարգ մը նահանգներ միջոցներ ձեռք առած էին, անբաղձալի այրերը ամլացնելու կամ մէկուսացնելու համար որպէս զի զաւակ չկրնան ունենալ: Սակայն ներկայիս բաղդատարար ամենէն գործնական միջոցը նկատուած է ամուսնութեան պահուն առողջ զոյգերու ընտրութիւնը, նախամուսնական բժշկական քննութեամբ:

Այժմ, ընդհանրապէս արեւմտեան բոլոր երկիրներուն մէջ շարժում մը սկսած է ի նպաստ նախամուսնական քննութեան և վկայագրին — պարտադիր կամ կամաւոր: Վերջերս բրոֆ. Փինաու ալ նոյնիմաստ օրինագիծ մը ներկայացուց Ֆրանսական խորհրդարանին:

Մեր մէջ, 1904-ին, Խրիմեան Հայրիկ կոնդակով քահանաներուն յանձնարարեց ամուսնացող զոյգերէն բժշկական վկայագիր պահանջել, ամուսնական օրհնութիւն տալէ առաջ: Զինադադարէն յետոյ ալ, Պոլսոյ Պատրիարքարանը, Բժշկական Միութեան թերադրութեամբ, պարտադիր դարձուց ամուսնական բժշկական վկայագիրը:

Ըսենք անմիջապէս թէ առողջապահական խնդիրներու մէջ, օրէնքներու պարտադրութիւնը ապարդիւն կը մնայ, որքան ատեն որ ժողովուրդը նախապէս այդ ուղղութեամբ դաստիարակուած չէ: Նոյնիսկ հակառակ արդիւնք կրնայ տալ: Այսպէս, բժշկական վկայագիր ձեռք բերելու համար, թեկնածուները ամենէն ձեռնհաս ու խղճամիտ բժիշկէն իսկ կրնան ծածկել իրենց հիւանդութիւնը — օրինակ՝ սիֆիլիսը — եթէ իրենց վրայ միայն օրէնքը ճնշէ և ոչ այն գիտակցութիւնը թէ այդ քննութիւնը թանկագին երաշխիք մըն է իրենց և իրենց զաւակներուն ապագայ կենսունակութեան համար:

Գիտենք թէ այդ ուղղութեամբ ժողովրդի դաստիարակութիւնը երկարատեւ և յամառ աշխատանքի կը կարօտի: Սակայն նկատի առնելով խնդրին կենսական կարևորութիւնը, պէտք է ընկրկիլ այդ ծանր աշխատանքին առջև:

Այս պարտականութիւնը պէտք է ստանձնեն Կարմիր Խաչերը, Բժշկական Միութիւններու կամ անհատ բժիշկներու և ուրիշ ձեռնհաս անձերու աջակցութեամբ:

Ըսինք արդէն ուրիշ խմբագրականով մը թէ ժամանակ է որ Կ. Պաշեքը դադարին այլևս պարզ նպաստահաւաք և նպաստաբաշխ մարմին մը ըլլալէ և Եւրոպական ու Ամերիկեան Կ. Պաշեքու նման լրջօրէն լծուին մեր մէջ ընկերային հիւանդութիւններու դէմ պայքարին, սահմանափակելու համար զանոնք և անոնց անհատին և ցեղին վրայ ունեցած ահաւոր հետեանքները: Նախամուսնական բժշկական քննութիւնը, այդ պայքարին կարևոր մէկ օղակը կը կազմէ:

Եւ արդէն այս տարի մայիս 29-էն յունիս 5, Վաշինկթընի մէջ կայացած Կ. Պաշեքու համամերիկեան համագումարը, որուն կը մասնակցէին երկու Ամերիկաներու 18 Կ. Պաշեքէն զատ, եւրոպական և ասիական 16 պետութիւններու Կ. Պաշեքը (բացի Պորտուգալիոյ Երկիրներէն), «...կը յանձնարարէ Կ. Խաչեքու բոլոր Ընկերակցութիւններուն, նախամուսնական բժշկական քննութեան անհրաժեշտութիւնը բացատրել և ըմբռնել տալ իրենց երկրի ժողովուրդներուն և ի պահանջել հարկին դիրացնել այդ քննութիւնը»:

Այս թելադրութիւնը ինքնին ամբողջ ծրագիր մը կ'ամփոփէ: Մեր մէջ կարելի է լուսաբանել հասարակութիւնը խիտաւոր ամուսնութեանց ահաւոր հետեանքներու մասին, դասախօսութիւններով, մամուլով, թուլցիկներով և այլն. եկեղեցական պաշտօնեաներու միջոցով տեսակ մը բարոյական ճնշում դնել ամուսնութեան թեկնածուներուն — մանչ թէ աղջիկ — ինչպէս նաև անոնց ծնողներուն վրայ, որպէս զի բժշկական քննութեան ենթարկուին թեկնածուները: Ասկէ զատ, օգտակար է, այդ քննութիւնը կատարելու համար, այցելարաններ (Consultation) հաստատել հոն ուր կարելի է, ինչպէս Փարիզի մէջ:

Դեռ կ'անդրադառնանք այս շատ կարևոր խնդրի մանրամասնութիւններուն:

«ԲՈՒԺԱՆՔ» կը շնորհաւորէ Նոր Տարին իր ընթերցողներուն